

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
W GMINIE SĘPOPOL
NA 2020 ROK**

I. Wstęp

1. Istota alkoholizmu jako problemu społecznego

Problemy wynikające z nadużywania alkoholu a w konsekwencji z uzależnienia alkoholowego są jednymi z najpoważniejszych problemów społecznych w Polsce. Mają one ogromny wpływ na bezpieczeństwo społeczne, stan zdrowia ludzi pijących jak też relacje z rodziną i środowiskiem. Niemal codziennie media podają informacje o liczbie ofiar wypadków spowodowanych przez pijanych kierowców. Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest picie alkoholu i spożywanie środków psychoaktywnych przez ludzi młodych. Alkohol, podobnie jak inne środki psychoaktywne, uzależnia bez względu na wiek, płeć, wykształcenie czy status społeczny osoby pijącej. Uzależnienie prowadzi do degradacji życia psychicznego, duchowego i moralnego, prowadzi do stopniowej utraty wolności człowieka, utraty pracy i braku odpowiedzialności za siebie i najbliższych członków rodziny. Osoba uzależniona nie potrafi racjonalnie myśleć, nie chce dostrzec problemu. Dopiero wyniszczenie organizmu i utrata zdrowia fizycznego w wielu przypadkach staje się jedynym motywem skłaniającym do zaprzestania spożywania alkoholu i podjęcia leczenia. Rodzina zazwyczaj stara się ukrywać problem, radzić sobie z nim po swojemu, podporządkowywać całe swoje życie osobie uzależnionej, co w konsekwencji prowadzi do jej współuzależnienia. W rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym bardzo często dochodzi do przemocy domowej, kiedy to najbardziej cierpią dzieci żyjące w stanie chronicznego napięcia i stresu oraz braku poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego. Z roku na rok z powodu alkoholizmu i przemocy domowej rozpada się coraz więcej małżeństw. Wszystko to staje się przyczyną zaburzeń emocjonalnych i psychicznych u dzieci, prowadzących bardzo często do niepowodzeń szkolnych, a następnie powielania postaw rodzicielskich w młodzięcym i dorosłym życiu. Dzieje się tak głównie z powodu braku pozytywnych wzorców w domach rodzinnych. Coraz częściej z mediów docierają do nas zatrważające wiadomości o kobietach pijących w okresie ciąży lub pijanych matkach rodzących dzieci, których krew zawiera jakieś dawki alkoholu, o matkach porzucających swoje nowonarodzone dzieci, itp. Szacuje się, iż rocznie w Polsce rodzi się 1,7% dzieci z zaburzeniami spowodowanymi piciem alkoholu przez matki w czasie ciąży. W związku z tym bardzo ważna jest zarówno profilaktyka jak i udzielanie pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym, ale przede wszystkim dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych. Celem działań podejmowanych przez gminę musi być zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka, ale w całej populacji, ponieważ na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy mieszkaniec gminy.

2. Podstawy prawne i merytoryczne programu

Aby podejmować działania profilaktyczne i pomocowe, ustawodawca zobowiązał gminy do przeznaczania środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu na realizację zadań, określanych corocznie w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami gmin.

Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania. Program ma służyć minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, dlatego kierowany jest również do wszystkich rodziców, nauczycieli oraz do sprzedawców napojów alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020 opracowano na podstawie następujących aktów prawnych oraz innych dokumentów rekomendujących określone zadania do realizacji:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 2277);
2. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz.U. z 2015 poz.1390);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r., poz. 1030 ze zm.);
4. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Sępólno na lata 2016 – 2023;
5. Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 z dnia 29 kwietnia 2014 r.;
6. Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2019 roku;
7. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1492).

II. Diagnoza sytuacji w Gminie Sępólno

Diagnoza ma określić problemy oraz wynikające z nich cele i zadania do zrealizowania w ramach Programu. Program musi dobrze trafić w potrzeby społeczeństwa naszej gminy. Nieodzowna jest znajomość problemów i zagrożeń z jednej strony, natomiast z drugiej strony aspiracji, wartości i potrzeb. To pozwala optymalnie wykorzystać posiadane środki i możliwości w skonstruowaniu skutecznego programu.

Według danych Urzędu Miejskiego w Sępólnie na terenie Gminy Sępólno zamieszkiwało **6413** osób (stan na dzień 31 grudnia 2017 roku), w tym **5233** mieszkańców powyżej 18 roku życia.

Łącznie do wszystkich szkół i przedszkoli w gminie uczęszcza **551** uczniów, do 4 szkół podstawowych (klasy 0-8) – 415 uczniów, do przedszkola – 71 dzieci, do oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej - 41 dzieci oraz innych form wychowania przedszkolnego – 24 dzieci (dane na dzień 18.11.2019 r.)

Skrót z raportu socjologicznych badań empirycznych realizowanych w ramach Ogólnopolskiej Diagnozy Społecznej Uczniów 2018 pt. „Lustro” dla miast i gmin biorących udział w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018” opracowanego przez dr n. hum. Błażeja Adama Dyczewskiego.

Zasadniczym celem badania było przedstawienie i charakterystyka młodzieży szkolnej (klasy V-VIII) w głównych obszarach życia społecznego, jak również wskazanie na czynniki społeczno-demograficzne determinujące skalę tego zjawiska. Cel ten został zrealizowany poprzez przedstawienie obrazu polskiej młodzieży w następujących obszarach: szkoła, rodzina, zdrowie, zwyczaje żywieniowe, przemoc i agresja, granie w gry, korzystanie z internetu i smartfona, podstawowe czynności życia codziennego, praca i ekonomia, kapitał społeczny.

Badaną populację stanowili uczniowie szkół podstawowych z gminy, biorący udział w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018”. Do badań ankietowych za zgodą rodziców przystąpiły dzieci i młodzież w dwóch grupach wiekowych: klasy młodsze (V i VI klasa szkół podstawowych- 67 uczniów- 36 dziewcząt i 31 chłopców) oraz roczniki starsze (czyli klasy VII i VIII szkół podstawowych- 54 uczniów- 28 dziewcząt, 26 chłopców). Badanie było realizowane za pomocą liczącego 60 pytań kwestionariusza ankiety internetowej (CAWI) wypełnianej audytoryjnie w dniach 1 października 2018 r. – 12 stycznia 2019 r.

Do niedawna głównymi nałogami młodzieży było: palenie papierosów, picie alkoholu i zażywanie narkotyków. Ostatnie raporty z badań „Młodzi i substancje psychoaktywne” (przeprowadzonych wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjów) wskazują na zwiększający się odsetek uczniów szkół podstawowych uwrażliwionych na problem palenia papierosów oraz znaczny wzrost popularności picia alkoholu w różnych postaciach. Jakkolwiek spożywających alkohol uczniów szkół podstawowych można określić mianem „nieświadomych początkujących”, to uczniowie gimnazjum są już doświadczonymi „smakoszami piwa”. Zwiększa się również powszechność zażywania preparatów poprawiających zdolność koncentracji, często wywołujących, jako skutek uboczny, halucynacje. Do niedawna ignorowano ten problem ze względu na okazjonalne przyjmowanie przez uczniów leków dostępnych w aptece bez recepty, a cieszących się popularnością ze względu na efekty pojawiające się po zażyciu dawki wyższej niż terapeutyczna (Potocka-Banaś et al., 2013). Do tej grupy środków powszechnie dostępnych można zaliczyć napoje energetyczne, niekiedy łączone z alkoholem, oraz leki w znacznie przekroczonych dawkach. Napoje energetyczne należą do używek, które konsumenci- cechujący się dużą aktywnością psychoruchową – stosują jako uzupełnienie diety w celu poprawienia koncentracji i zwalczania objawów zmęczenia. Ze względu na zawartość kofeiny, tauryny, glukozy, a także ryboflawiny, pirydoksyny i guarany, są to używki o udokumentowanym negatywnym wpływie na organizm człowieka. Z tego powodu nie powinny być podawane osobom poniżej 16 roku życia (Pawlas, Hołojda&Burst, 2017).

Wyniki badań przeprowadzonych na przełomie roku 2018/2019 dla gminy Sępólno przedstawiają się następująco. W obszarze zażywania preparatów podnoszących zdolność koncentracji zauważono, iż napoje energetyczne przynajmniej raz na tydzień pije prawie co szósty ankietowany z klas V-VI (17%), a co czwarty spożywa je przynajmniej

raz w miesiącu (28%). W klasach VII-VIII co trzeci (37%) sięga po napoje energetyczne przynajmniej raz na tydzień, a co piąty (19%) przynajmniej raz w miesiącu. Zazywanie tych substancji dosyć wyraźnie różnicuje płeć uczniów. W klasach młodszych napoje energetyczne częściej piją chłopcy (61%) niż dziewczęta (36%). W klasach starszych spożycie jest wyższe i także uzależnione od płci. Spośród starszych uczniów napoje energetyczne przynajmniej raz na tydzień pije co czwarta dziewczynka (25%) i co drugi chłopiec (50%).

Spośród badanych leki przeciwbólowe co najmniej raz w tygodniu zażywa co dziesiąty (10%) ankietowany z klas młodszych, a niemalże połowa zażywa je co najmniej raz w miesiącu (47%). Na podstawie wyników badań można powiedzieć, że wraz z wiekiem rośnie ich spożycie (klasy V-VI – 58%; klasy VII-VIII – 70%). Zarówno w grupie młodszych ankietowanych, jak i starszych obserwujemy częstsze zażywanie leków przeciwbólowych przez dziewczęta. W młodszej grupie sięganie po środki przeciwbólowe deklaruje 60% dziewcząt, a w grupie starszej już 86%.

W kwestionariuszu ankiety postawiono respondentom pytanie o to, czy oni sami w ciągu ostatnich 12 miesięcy palili papierosy, marihuanę, zażywali dopalacze oraz czy pili napoje alkoholowe. Wyniki przedstawiają się następująco: Palenie papierosów w ciągu ostatniego roku ma za sobą co ósmy uczeń klas V-VI szkoły podstawowej (12%) i co piąty uczeń klas VII-VIII (20%). Nie oznacza to, że taki odsetek osób ma za sobą w ogóle sięgnięcie po papierosa. Warto podkreślić, że równie często sięgają po papierosa zarówno starsi chłopcy (27%), jak i starsze dziewczęta (16%).

Do zapalenia marihuany przynajmniej raz na tydzień przyznało się 2% ogółu ankietowanych z klas starszych – częściej dziewczęta (3,6%). W ciągu miesiąca taka sama grupa chłopców i dziewcząt deklaruje palenie marihuany – (4%). Skala zjawiska mogłaby się wydawać znikoma, jednak budzi zaniepokojenie to, że wraz z wiekiem przybywa uczniów gotowych zapalić marihuanę.

Po dopalacze jako jeden z najbardziej niebezpiecznych środków odurzających – wywołujących nieodwracalne zmiany w organizmie, niekiedy zakończone zgonem – w ciągu ostatniego roku sięgnęło 2% uczniów z klas starszych i były to same dziewczęta. Nikt z klas młodszych nie odpowiedział twierdząco na to pytanie. Podobnie jak w przypadku marihuany można zauważyć tendencję do zwiększania się, wraz z wiekiem, wskaźnika korzystających z dopalaczy młodych ludzi. Należy przy tym pamiętać, że każde zażycie tego środka psychoaktywnego może zakończyć się tragicznie.

Po piwo w ciągu ostatniego roku sięgnęło 6% uczniów klas V-VI i co piąty (20%) uczeń klasy VII-VIII, częściej chłopcy (18%) niż dziewczęta (8%). Z kolei zmienna niezależna płeć różnicuje odpowiedzi zarówno uczniów młodszych jak i starszych. W młodszej grupie po piwo sięgnęło 3% dziewcząt i 10 % chłopców, a w grupie starszej 14% dziewcząt i 27% chłopców. Niemalże co siódmy uczeń klas starszych sięga po piwo przynajmniej raz w miesiącu, a co szesnasty przynajmniej raz w tygodniu.

Wino nie należy do bardzo popularnych wśród młodzieży trunków. W ciągu ostatniego roku spożywało go 3% uczniów (tylko chłopcy z klas V-VI) oraz 11% uczniów z klas starszych.

W obu grupach wiekowych płeć zdaje się odgrywać znaczącą rolę w częstotliwości sięgania po wino, gdyż częściej sięgają po nie chłopcy zarówno w klasach młodszych jak i starszych.

Wódka, podobnie jak piwo, jest dość popularnym alkoholem wśród młodzieży. W ciągu ostatniego roku sięgnęło po ten rodzaj alkoholu 6% uczniów klas V-VI i niemalże co szósty uczeń starszej grupy (17%). W skali ogólnej częściej po wódkę sięgają chłopcy (15%) niż dziewczęta (8%). Jakkolwiek w poszczególnych grupach wiekowych płeć nie odgrywa dużego znaczenia, to wiek już tak.

Szampan jest alkoholem najbardziej popularnym wśród młodych ludzi. W ciągu ostatniego roku przynajmniej raz spożyło go 16% uczniów klas V-VII i 11% uczniów starszej grupy (dziewczęta – 9%; chłopcy – 19%). Ten alkohol jest bardziej popularny w grupie uczniów młodszych, częściej wśród chłopców niż dziewcząt. Spośród badanych starszych prawie co czwarty sięgnął już po szampana (23,0%).

Drink jest trunkiem o podobnej popularności wśród młodych ludzi co wino. W ciągu roku sięgnęło po niego 6% uczniów (dziewczęta – 3%; chłopcy 6%). Zarówno w jednej, jak i drugiej grupie wiekowej spożycie tego rodzaju alkoholu jest takie samo, natomiast płeć różnicuje wyniki i zauważa się, że częściej po drinka sięgają chłopcy (klasy V-VI – 8%; klasy VII-VIII – 10%) niż dziewczęta (klasy V-VI – 4%; klasy VII-VIII – 3%).

Podsumowując rozważania na temat palenia przez młodzież papierosów, zażywania różnych substancji odurzających, a także spożycia alkoholu, warto zastanowić się nad faktem dosyć wysokiego odsetka młodych ludzi, którym te wszystkie niebezpieczne substancje towarzyszą w ich życiu codziennym. Spośród badanych uczniów, trzech na siedmiu ma kontakt z palącymi papierosy rówieśnikami, co trzeci spotyka się z kolegami i koleżankami, którzy piją piwo, co czwarty ma kontakt z kimś, kto w ciągu ostatniego roku spróbował wódki i szampana, co piąty koleguje się z rówieśnikiem pijącym wino lub drinki. Analizy porównawcze badań empirycznych potwierdzają, że picie alkoholu przez młodzież jest bezpośrednio związane z obserwowaniem negatywnych zachowań rodziców. Wpływ mają także ustalone przez rodziców zasady dotyczące picia alkoholu oraz przekonanie młodych ludzi o tym, czy rodzice akceptują lub nie picie przez nich alkoholu (Okulicz-Kozaryn, Borucka, & Raduj, 2014). Jest bardzo prawdopodobne, że podobny mechanizm funkcjonuje także w grupie rówieśniczej. Młodzież, która na co dzień spotyka się z eksperymentującymi rówieśnikami, sama z dużym prawdopodobieństwem będzie sięgać po używki i substancje niebezpieczne. Szczególnie, gdy rówieśnicy ci będą grupą znaczącą dla młodego człowieka. Zatem ważnym aspektem przeciwdziałania uzależnieniom jest prowadzenie odpowiedniej profilaktyki, edukacji i wzmacniania postaw proaktywnych na rzecz zachowania trzeźwego umysłu.

Streszczenie opracowała Pani Krystyna Stankiewicz (członek GKRPA w Sępólnie).

1. Dane statystyczne opracowane na podstawie informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Bartoszycach, MGOPS, GKRPA, Posterunku Policji w Sępólnie,

Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Bartoszczach oraz punktu Konsultacyjno - Informacyjnego w Sępopolu (stan na dzień 30 listopada 2019 r.)

I. Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Bartoszczach (dotyczące mieszkańców Gminy Sępopol, opublikowane na stronie internetowej PUP)					
Rok	Zarejestrowani bezrobotni ogółem	Kobiety	Bezrobotni		
			Do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
I półrocze 2017	604	310	66	182	430
I półrocze 2018	497	275	50	141	352
I półrocze 2019	448	264	48	117	283

II. Dane Posterunku Policji w Sępopolu		2017 rok		2018 rok		2019 rok	
		Dorośli/ nieletni		Dorośli/ nieletni		Dorośli/ nieletni	
1.	liczba interwencji domowych	91	0	29	0	97	0
2.	liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia	0	0	7	0	12	0
3.	prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu	11	0	5	0	17	0
4.	zakłócanie porządku publicznego pod wpływem alkoholu	0	0	5	0	29	0
5.	popelnione przestępstwa w związku z alkoholem	13	0	7	0	8	0
6.	liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej karty”	27	0	10	0	34	0
7.	ilość wszczętych postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	0	0	0	0	1	0
8.	ilość umorzonych postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	0	0	0	0	0	0
9.	liczba czynów popełnionych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	0	0	0	0	1	0
10.	liczba podejrzanych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	0	0	0	0	0	0
11.	ilość postępowań skierowanych do sądu z art. 207 KK	1	0	1	0	7	0

	2017 rok	2018 rok	2019 rok
--	-----------------	-----------------	-----------------

III. Dane M-GOPS w Sępopolu		Rodzin/ osób		Rodzin/ osób		Rodzin/osób	
1.	liczba rodzin z problemem alkoholowym, którym udzielono pomocy	128	341	110	293	106	340
2.	liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej karty”	28	116	19	71	25	92
3.	liczba interwencji pracowników socjalnych w związku z sygnałami o występowaniu przemocy w rodzinie	24	79	12	45	22	69
4.	liczba osób korzystających z porad psychologa	115 osoby	254 porad	112 osób	344 porady	60 osób	80 porad

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępopolu wspierał finansowo osoby, które ponosiły koszty dojazdu na terapię odwykową do Poradni Leczenia Uzależnień „Szansa” w Bartoszczach.

IV. Dane z GKRPA w Sępopolu		Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
1.	Liczba wpływających wniosków	43	32	35
2.	Liczba wysłanych zaproszeń	50	61	58
3.	Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy interwencyjno-motywacyjne	36	38	36
4.	Liczba wystąpień o opinię psychiatryczno-psychologiczną	27	20	13
5.	Liczba wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego	20	15	7
6.	Postanowienia Sądu o leczeniu stacjonarnym – w szpitalu	13	7	3
7.	Postanowienia Sądu o leczeniu niestacjonarnym – w poradni	7 (w tym 2 osoby z nadzorem kuratora)	9 (w tym 7 osoby z nadzorem kuratora)	7 (w tym 5 osób z nadzorem kuratora)

W Urzędzie Miejskim w Sępopolu dwa razy w miesiącu mieszkańcy Miasta i Gminy Sępopol, mogą skorzystać z bezpłatnych porad prawnych.

Dane z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Bartoszczach dotyczące Gminy Sępopol:

V. Dane z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej - nadzorem kuratorskim w Gminie Sępopol zostało objętych:		2017 rok	2018 rok	2019 rok
1.	Rodzin	16	18	18
2.	Osób nieletnich	13	15	12
3.	Osób dorosłych w związku z uzależnieniem alkoholowym	5	8	10

Dane od psychologa w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w Sępopolu:

VI. Dane z Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Sępopolu (liczba osób oraz udzielonych im porad):		2017 rok		2018 rok		2019 rok	
		Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad
1.	Osobom z problemem alkoholowym	28	50	8	50	12	32
2.	Dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzależnionym i DDA)	15	40	12	55	11	48
3.	Osobom doświadczającym przemocy w rodzinie	10	50	14	46	14	49
4.	Osób stosującym przemoc w rodzinie	16	28	3	21	6	20
5.	Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i alkohol.	-	-	-	-	9	31

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny (prowadzony przez Panią psycholog w budynku MGOPS w Sępopolu):

W ramach prowadzenia punktu konsultacyjno - informacyjnego realizowane są następujące zadania:

- Rozmowy motywujące i interwencyjne wobec osób uzależnionych bądź sięgających po psychostymulatory w sposób ryzykowny, szkodliwy;
- Poradnictwo dla rodzin i bliskich osób uzależnionych, konsultacje i interwencje uzależnionych, współuzależnionych, sprawców ofiar przemocy w rodzinie;
- Wsparcie psychologiczne, informacyjne, wartościujące i instrumentalne dla osób uzależnionych, współuzależnionych, sprawców i ofiar przemocy w rodzinie;
- Rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy w rodzinie;
- Stała współpraca merytoryczna i informacyjna z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Pomoc informacyjna, terapeutyczna – adekwatna do potrzeb klienta.

2) Sposoby ograniczenia dostępności alkoholu na terenie gminy Sępopol.

Rada Miejska w Sępopolu Uchwałą Nr LIV/471/18 z dnia 28 czerwca 2018 r. ustaliła po zasięgnięciu opinii jednostek pomocniczych gminy, maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy Sępopol oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:

- 1) maksymalną liczbę **8** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 2) maksymalną liczbę **8** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 3) maksymalną liczbę **8** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18 % alkoholu przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 4) maksymalną liczbę **35** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,

- 5) maksymalną liczbę **35** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 6) maksymalną liczbę **35** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18 % alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Według stanu na dzień 10 grudnia 2019 r. liczba wykorzystanych punktów sprzedaży wynosiła odpowiednio:

- 1) sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży - **3** wykorzystane,
- 2) sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży - **0** wykorzystanych,
- 3) sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18 % alkoholu przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży - **0** wykorzystanych,
- 4) sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – **22** wykorzystanych,
- 5) sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży - **17** wykorzystanych,
- 6) sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18 % alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży - **15** wykorzystanych.

Ograniczenie dostępności alkoholu na terenie gminy Sępólno realizowane będzie między innymi poprzez uniemożliwianie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w bezpośrednim sąsiedztwie takich obiektów jak: szkoły, przedszkola i kościoły.

Ponadto ograniczenie dostępności alkoholu realizowane jest poprzez ustalenie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia: w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży, dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych.

III. Stan zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej w Gminie Sępólno

Placówki i instytucje współpracujące z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

- Gminne placówki oświatowe,
- Oratorium przy Parafii w Sępólnie,
- Stowarzyszenie Bezrobotnych w Sępólnie,
- LKS „Łyna” Sępólno,
- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Sępólnie,
- Parafie,
- Posterunek Policji w Sępólnie,
- Straż Graniczna,
- Sołectwa.

IV. Cele, zadania i realizacja działań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020 roku

- 1. Cele operacyjne** zawarte w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 obejmują:

Profilaktykę i Rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

- 2. Cel główny:**

Ograniczenie skali zjawiska problemów alkoholowych w Gminie Sępól

- 3. Cele szczegółowe:**

- a) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej, rehabilitacyjnej i prawnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin;
- b) Ograniczenie skali zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież, poprzez systematyczną i planową realizację programów profilaktycznych dla uczniów i ich rodziców;
- c) Podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat problemów wynikających z nadużywania alkoholu i stosowania przemocy;
- d) Propagowanie zdrowego stylu życia i działań prospołecznych jako alternatywy dla zachowań ryzykownych i szkodliwych;
- e) Ograniczenie rozmiarów naruszeń prawa na lokalnym rynku alkoholowym.

- 4. Zadania programu i sposób ich realizacji:**

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:

- a) Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz dotkniętych przemocą w rodzinie;
- b) Finansowanie badań wykonywanych przez specjalistów w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- c) Opłacanie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego;
- d) Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych motywujące osoby z problemem alkoholowym do leczenia odwykowego;
- e) Finansowanie uczestnictwa w szkoleniach, kursach, konferencjach itp. w celu podnoszenia kompetencji osób zajmujących się realizacją zadań z zakresu profilaktyki uzależnień a także przemocy w rodzinie;
- f) Zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych informujących o istocie uzależnień.

2) *Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:*

- a) Poradnictwo prawne i psychologiczne dla osób z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie;
- b) Współpraca z MGOPS, pedagogiem szkolnym, lekarzami pierwszego kontaktu, Zespołem Interdyscyplinarnym i Posterunkiem Policji w zakresie udzielania pomocy osobom współzależnym i ofiarom przemocy w rodzinie (procedura „Niebieska Karta”);
- c) Motywowanie osób współzależnych do podejmowania leczenia terapeutycznego w poradniach odwykowych;
- d) Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez umożliwienie udziału w różnych formach kształcenia przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwięzionych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie;
- e) Dofinansowanie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy, w tym spektakli profilaktycznych przygotowanych przez uczniów.

3) *Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:*

- a) Wdrażanie w placówkach oświatowych, ośrodkach kultury i stowarzyszeniach nowoczesnych i cyklicznych działań profilaktycznych uczących umiejętności zdrowego i trzeźwego stylu życia;
- b) Dofinansowanie autorskich programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży;
- c) Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzicom dzieci spożywających alkohol lub substancje psychoaktywne;
- d) Finansowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla wychowawców i rodziców, mających na celu wzrost ich umiejętności wychowawczych, m.in. w zakresie budowania wokół dziecka systemu kontroli i wsparcia (np.: Szkoła dla Rodziców i Wychowawców);
- e) Propagowanie i dofinansowanie lokalnych kampanii profilaktyczno-edukacyjnych, w tym wspól organizacja festynów rodzinnych;
- f) Propagowanie udziału w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień oraz przemocy domowej i rówieśniczej, takich jak: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na Rodzinę” itp.;
- g) Dofinansowanie profilaktycznych bądź socjoterapeutycznych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży prowadzonych przez kluby sportowe, świetlice wiejskie, placówki oświatowe i kulturalne;

- h) Wspieranie i dofinansowanie sołeckich programów i przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu w szczególności działalności świetlic sołeckich i działań długotrwałych mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- i) Dofinansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- j) Dofinansowanie organizacji wypoczynku feryjnego w miejscu zamieszkania oraz wyjazdów wakacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym przez parafie, stowarzyszenia, MGOK, kluby sportowe i inne podmioty, w tym obozów lub kolonii profilaktycznych;
- k) Wspieranie rozwoju i działalności wolontariatu wśród młodzieży szkolnej;
- l) Współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży poprzez dofinansowanie konkursów, imprez sportowo-rekreacyjnych oraz aktywnego wypoczynku;
- m) Dokonywanie zakupów artykułów spożywczych, materiałów edukacyjnych, informacyjnych, sprzętu oraz innych produktów i usług niezbędnych do realizacji zadań ujętych w programie, w szczególności do realizacji zajęć profilaktycznych oraz imprez profilaktycznych dla mieszkańców gminy;
- n) Współorganizowanie i finansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych, uczących asertywnego sposobu odmawiania sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz nietrzeźwym;
- o) Realizowanie działań z zakresu profilaktyki określonej w Krajowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zawartych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

4) *Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych:*

- a) Współpraca ze szkołami funkcjonującymi na terenie Gminy Sępólno oraz z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Kultury w Sępólnie w zakresie realizacji programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w tym dofinansowanie działań;
- b) Współpraca z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sępólnie w celu udzielania wsparcia rodzinom z problemem alkoholowym;
- c) Współpraca z Posterunkiem Policji w Sępólnie w celu zmniejszenia zjawisk przemocy domowej, przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz zakup materiałów edukacyjnych i informacyjnych do wykorzystania w działalności profilaktycznej wśród dzieci i młodzieży;
- d) Współpraca ze stowarzyszeniami i wszystkimi organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Gminy Sępólno, w zakresie realizacji przez nie programów profilaktycznych mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- e) Współpraca z kościołami różnych wyznań w zakresie wszelkich ich działań na rzecz trzeźwości społeczeństwa, a w szczególności dzieci i młodzieży;

- f) Finansowanie różnych form doskonalenia, podejmowanych przez osoby realizujące zadania z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, pracujących na rzecz mieszkańców gminy Sępólno w celu podniesienia ich kompetencji.

5) *Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:*

- a) Wydawanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej;
- b) Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art.18 ust.8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi);
- c) Interweniowanie w przypadkach naruszenia przepisów dotyczących zasad promocji i reklamy określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

V. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. **GKRPA**, zwana dalej Komisją, jest ciałem opiniującym, inicjującym i nadzorującym wykonanie Gminnego Programu Profilaktyki Uzależnień i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Realizuje więc gminną politykę społeczną w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, określoną w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

2. *Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:*

- 1) Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w następujących czynnościach związanych z realizacją Gminnego Programu:
 - a) za udział w posiedzeniach:
przewodniczący i sekretarz komisji – 13% minimalnego wynagrodzenia,
członkowie komisji – 10% minimalnego wynagrodzenia;
 - b) za udział w czynnościach kontrolnych jednego punktu sprzedaży napojów alkoholowych – 4% minimalnego wynagrodzenia;
 - c) inne prace, mające bezpośredni związek z realizacją zadań, określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, należących do kompetencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 10% minimalnego wynagrodzenia.

Przez „minimalne wynagrodzenie” należy rozumieć aktualne wynagrodzenie określone w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Podstawą wypłaty wynagrodzeń za pracę członków Komisji są listy obecności lub protokoły z posiedzeń lub innych prowadzonych czynności, na których został złożony własnoręczny podpis członka komisji.

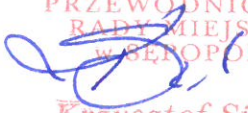
- 2) Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów delegacji, poniesionych z tytułu wyjazdów służbowych na szkolenia, konferencje oraz inne wyjazdy związane z wykonywaniem zadań komisji wg załączonych delegacji, rachunków i biletów za przejazd.

VI. Źródła i zasady finansowania Programu

1. Na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sępólno na rok 2020, przeznacza się środki własne uzyskane z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy Sępólno.
2. Realizacja zadań określonych w Programie, odbywa się zgodnie z planem określonym w budżecie gminy na 2020 rok.
3. W budżecie Gminy Sępólno na 2020 rok, na realizację zadań wskazanych w Programie, zaplanowano kwotę: **66 000,- zł.**
4. Kwota określona w ust. 3 może ulec zmianie o środki pozostałe i niewydatkowane z roku poprzedniego oraz faktyczne środki finansowe pozyskane w 2020 roku z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Na podstawie art.18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody te nie mogą być przeznaczone na inne cele.
6. Realizatorem programu jest Urząd Miejski w Sępólnie przy udziale Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie.

VII. Postanowienia końcowe

Burmistrz Sępólna zobowiązany jest do sporządzenia sprawozdania z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przedłożenia Radzie Miejskiej do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w SĘPÓLNIE

Krzysztof Siudek